

Liturgie Cantatevesper

31 mei 2026

NICOLAÏKERK

ONDER EEN OPEN HEMEL

Voorganger

ds. Klaas Vos

Organist

Berry van Berkum

M.m.v.

Vespercantorij Nicolaïkerk en Cappella di San Nicolai

o.l.v. Ko Zwanenburg

Cappella di San Nicolai

- Kees Koelmans, viool 1
- Franc Polman, viool 2
- Ruben Sanderse, altviool 1
- Blanca Sanchez, altviool 2
- Gerda Marijs, cello
- Jesse Solway, contrabas
- Yukiko Murakami, fagot
- Amir Rabinovitz, trompet 1
- Gerardo Gianolio, trompet 2
- Emile Meuffels, trompet 3
- Rob van der Sterren, pauken

Vocale solisten

- Arleen van Wijland, sopraan
- Janneke Vis, alt
- Hug Maillé, tenor
- Bram Trouwborst, bas

Vespercantorij Nicolaïkerk

- o.l.v. Ko Zwanenburg

Organist

- Berry van Berkum

Toelichting

Op 2 maart 1714 werd Bach aangesteld als 'Konzertmeister' van het hertogelijk hof in Weimar. Hij werkte daar al sinds 1708 als organist en kamermusicus. Van Bach werd verwacht dat hij één cantate per maand componeerde. De cantate 'Erschallet, ihr Lieder' is de derde uit deze serie en is speciaal geschreven voor Eerste Pinksterdag. De eerste uitvoering was op 20 mei 1714. Later voert Bach deze cantate nog minstens viermaal uit, zeker nog één keer in Weimar en twee keer in Leipzig.

Het ontwerp van de cantate is de gebruikelijke Weimarstructuur: koor, één recitatief, drie aria's en een slotkoraal. Het libretto van Salomon Franck, de bibliothecaris van Weimar, is gebaseerd op het evangelie van de zondag, Johannes 14, 23-31 waarin Jezus tijdens zijn afscheidsrede spreekt over de komst van Heilige Geest. Bach benadrukt door de instrumentatie (3 trompetten, pauken en strijkers), het feestelijke karakter van Pinksteren en de Drie-eenheid.

Tijdens de vesper wordt ook het Magnificat in C van de Italiaanse componist Antonio Caldara ten gehore gebracht. Bach kopieerde dit werk en voerde het zelf ook uit. Bach 'verbeterde' het Magnificat naar eigen smaak. Bij het Suscepit Israel voegde hij aan de vier stemmen met basso continuo twee vioolpartijen toe. Naast de strijkers klinken ook hier de trompetten en pauken.

Stilte

Inleidende muziek (cantorij)

Psalm 150 • Lobt Gott in seinem Heiligtum, SWV 255
Heinrich Schütz (1585-1672)

Alleluia
Andreas Hammerschmidt (1611/1612-1675)

1. Lobt Gott in seinem Heiligtum,
gebet dem Herren Ehr und Ruhm,
und preiset seine große Pracht
wohl in der Feste seiner Macht.
2. Lobt ihn in seinen Taten all,
groß sind seine Werk allzumal,
lasset euch finden stets bereit,
zu loben seine Herrlichkeit.
3. Lobet den Herrn mit frohem Mut
und blaset die Posaunen gut,
mit Psalter und mit Harfenspiel
lobt ihn und macht der Freuden viel.
4. Lobet den Herren mit Gesang
und laßt hergehn der Pauken Klang,
die Saiten lieblich klingen drein
mit Pfeifen fröhlich in den Reihn.
5. Lobt Gott mit hellen Cymbeln fein,
laßt uns im Herren fröhlich sein,
alles, was lebt und Odem hat,
lobe den Herren früh und spat.

Alleluia

- 1. Looft God in zijn heiligdom,
geeft eer en glorie aan de Heer,
en prijst zijn grote pracht
op het feest van zijn macht.*
- 2. Looft hem in al zijn daden,
groot zijn al zijn werken,
weest steeds bereid om
zijn heerlijkheid te prijzen.*
- 3. Looft de HEER met een vrolijk gemoed
en blaast goed op de trompetten,
looft hem met psalter en harpspel
en maak veel plezier.*
- 4. Looft de HEER met zang
en laat de pauken klinken,
de snaren klinken lieflijk
samen met de fluiten in de reidans.*
- 5. Looft God met heldere cimbalen,
laat ons vrolijk zijn in de Heer,
alles wat leeft en adem heeft,
looft de heer vroeg en laat.*

Alleluia

Aansteken kaars

Stilte

(allen gaan staan)

Openingsvers en lofprijzing

Onze hulp is in de naam van de Heer • LB 194

t. Psalm 124,8 / m. IWVL

voorzang On-ze hulp is in de naam van de Heer,
allen die ge-maakt heeft he-mel en aar-de.
voorzang Eer zij de heer-lijk-heid Gods:
Va-der, Zoon en hei-li-ge Geest.
allen On-ze hulp is in de naam van de Heer,
die ge-maakt heeft he-mel en aar-de.

Hymne

Zing van de Vader die in den beginne • LB 304

t. Henk Jongerius / m. Johann Crüger

1 Zing van de Va-der die in den be-gin-ne
de men-sen schiep, de die-ren en de din-gen:
he-mel en aar-de wil zijn naam be-zin-gen:
houd Hem in e-rel!

2. Zing van de Zoon, het licht voor onze ogen,
bron van geluk voor wie Hem wil geloven:
luister naar Hem het woord van alzo hoge:
houd Hem in ere!

3. Zing van de Geest, de adem van het leven,
duurzame kracht die mensen wordt gegeven.
Waar wij ook gaan, wij hebben niets te vrezen:
houd Hem in ere!

(allen zitten terwijl het koor de psalm zingt)

De Psalm Psalm 8 (vert. NBV)
Chant: Ko Zwanenburg

Voor de koorleider. Op de wijs van De Gatitische.
Een psalm van David.

HEER, onze Heer,
hoe machtig is uw naam
op heel de aarde.
U die aan de hemel uw luister toont –
met de stemmen van kinderen en zuigelingen
bouwt u een macht op tegen uw vijanden
om hun wraak en verzet te breken.

(allen)

LB, Psalm 8

3 Aan-schouw ik 's nachts het kunstwerk van uw han-den,
de maan, de dui-zend ster-ren die daar bran-den,
wat is de mens, dat Gij aan hem ge - denkt,
het men-sen-kind, dat Gij hem aan-dacht schenkt?

(cantorij)

U hebt hem bijna een god gemaakt,
hem gekroond met glans en glorie,
hem toevertrouwd het werk van uw handen
en alles aan zijn voeten gelegd:
schapen, geiten, al het vee,
en ook de dieren van het veld,
de vogels aan de hemel, de vissen in de zee
en alles wat trekt over de wegen der zeeën.
HEER, onze Heer,
hoe machtig is uw naam
op heel de aarde.

(allen)

LB, Psalm 8

6 Heer, on - ze Heer, hoe heer - lijk en ver - he - ven

hebt Gij uw naam op aar - de uit - ge - schre - ven.

Heer, on - ze God, hoe vol van ma - jes - teit

hebt Gij uw naam op aar - de uit - ge - breid.

Korte inleiding op de lezing

Lezing

Johannes 14: 23-31

Cantate

Erschallet, ihr Lieder, erklinget, ihr Saiten! BWV 172
J.S. Bach (1685-1750)

1. Koor

Het openingskoor doet de tekst eer aan: begeleid door drie trompetten (en pauken) swingt het koor in 3/8 maat dat het een lieve lust is. O seligste Zeiten!

Erschallet, ihr Lieder,
erklinget, ihr Saiten!

O seligste Zeiten!

Gott will sich die Seelen zu Tempeln
bereiten.

Klinkt liederen,

klinkt snaren!

O zaligste tijden!

*God wil de zielen tot tempels voor de
Heer maken.*

2. Recitatief (bas)

Dit recitatief (Johannes 14: 23) begint met een 'secco'-begeleiding (losse akkoorden), maar halverwege krijgt het continuo een meer beeldende rol om de tekst te verklanken. De woorden 'machen' en 'kommen' krijgen hier muzikaal de volle aandacht.

Wer mich liebet, der wird mein Wort
halten, und mein Vater wird ihn
lieben, und wir werden zu ihm
kommen und Wohnung bei ihm
machen.

*Wie Mij liefheeft zal zich aan Mijn
Woord houden, en Mijn Vader zal
hem liefhebben, en wij zullen tot Hem
komen en woning bij Hem maken.*

3. Aria (bas)

De Allerheiligste Drie-eenheid wordt bezongen. De stralende trompetten en het continuo klinken in concerterend samenspel met de bas. Deze bezetting geeft uitdrukking aan Gods koningschap. Opvallend zijn weer het gebruik van veel grote majeure drieklanken.

Heiligste Dreieinigkeit,
Großer Gott der Ehren,
Komm doch, in der Gnadenzeit
Bei uns einzukehren,
Komm doch in die Herzenshütten,
Sind sie gleich gering und klein,
Komm und lass dich doch erbitten,
Komm und ziehe bei uns ein!

*Heiligste Drie-eenheid,
grote God van eer,
kom toch, om in de tijd van genade,
bij ons woning te maken,
kom in de woningen van ons hart,
ook al zijn deze klein en schamel,
kom en laat U door ons smeken,
kom en trek bij ons in!*

4. Aria (tenor)

Alle strijkers, violen en viola's spelen één vloeiende melodielijn. Het klinkt als een waaiende beweging. De woorden 'wehen' en 'nahan' worden extra in op- en neergaande lijnen uitgesponnen, waarmee weer de komst van de Geest wordt verbeeld, die hemel en aarde met elkaar verbindt.

O Seelenparadies,
Das Gottes Geist durchwehet,
Der bei der Schöpfung blies,
Der Geist, der nie vergehet;
Auf, auf, bereite dich,
Der Tröster nahet sich.

O paradijs van de zielen,
waar Gods geest doorheen waait,
die bij de schepping blies,
de Geest die nooit vergaat;
Kom, kom, maak je klaar,
de Trooster nadert al.

5. Aria (sopraan/alt)

De volgende aria bestaat eigenlijk uit twee duetten die tegelijkertijd klinken: een vocaal duet tussen sopraan en alt. Zij verbeelden de ziel van de verlangende gemeente en de Heilige Geest. En een instrumentaal duet van orgel en cello, waarbij het orgel de koraalmelodie 'Komm, heiliger Geist, Herre Gott' (gezang 240) met rijke versieringen speelt.

Sopraan

Komm, lass mich nicht länger warten,
Komm, du sanfter Himmelswind,
Wehe durch den Herzengarten!

*Kom laat mij niet langer wachten,
kom, Gij zachte hemelwind,
waai door de tuin der harten!*

Alt

Ich erquicke dich, mein Kind.

Mijn kind, ik zal je verkwikken.

Sopraan

Liebste Liebe, die so süße,
Aller Wollust Überfluss,
Ich vergeh, wenn ich dich misse.

*Liefste liefde, die zo zoet is,
die overstroomt van wellust,
ik verga, als ik jou moet missen.*

Alt

Nimm von mir den Gnadenkuss.

Ontvang van mij de kus der genade.

Sopraan

Sei im Glauben mir willkommen,
Höchste Liebe, komm herein!
Du hast mir das Herz genommen.

*Wees welkom in mijn geloof,
Hoogste liefde, treedt binnen!
Jij hebt mij mijn hart gestolen!*

Alt

Ich bin dein, und du bist mein!

Ik ben van jou, jij bent van mij!

6. Koraal

Boven de vier stemmen van het slotkoraal, het vierde couplet van het beroemde vers "Wie schön leuchtet der Morgenstern" van Philipp Nicolai, spelen de violen een extra bovenstem, die boven alles uit zweeft als de Geest.

Von Gott kömmt mir ein
Freudenschein,
Wenn du mit deinen Äugelein
Mich freundlich tust anblicken.
O Herr Jesu, mein trautes Gut,
Dein Wort, dein Geist, dein Leib
und Blut
Mich innerlich erquicken.
Nimm mich
Freundlich
In dein Arme, dass ich warme werd
von Gnaden:
Auf dein Wort komm ich geladen.

*Van God straalt een
licht van vreugde over mij,
als Gij met Uw ogen,
mij vriendelijk aankijkt.
O Heer Jezus, mijn geliefd bezit,
Uw woord, Uw geest, Uw lichaam
en bloed,
verkwikken mijn innerlijk.
Neem mij,
vriendelijk,
in Uw armen, zodat ik warm word
van genade:
Ik kom, uitgenodigd door Uw woord.*

Moment van bezinning

(allen gaan staan)

Canticum Magnificat in C
Antonio Caldara (um 1670-1736; versie J.S. Bach)

(koor) Magnificat anima mea Dominum.
Et exultavit Spiritum meus in Deo salutari meo.

(sopraan) Quia respexit humilitatem ancillae suae:
ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

(bas) Quia fecit mihi magna qui potens est:
et sanctam nomen eius.

(sopraan,
alt en tenor) Et misericordiae ejus
a progenie in progenies timentibus eum.

(koor) Fecit potentiam in brachio suo:
dispersit superbos mente cordis sui.

(alt) Deposuit potentes de sede:
et exaltavit humiles.
Esurientes implevit bonis:
et divites dimisit in anes.

(koor) Suscepit Israel puerum suum,
recordatus misericordiae suae.
Sicut locutus est ad patres nostros,
Abraham et semini eius in saecula.

Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc et semper,
et in saecula saeculorum. Amen

*Mijn ziel prijst en looft de Heer,
mijn hart juicht om God, mijn redder:
Hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienaars.
Alle geslachten zullen mij voortaan gelukkig prijzen,
ja, grote dingen heeft de Machtige voor mij gedaan,
heilig is zijn naam.
Barmhartig is hij, van geslacht op geslacht,
voor al wie hem vereert.
Hij toont zijn macht en de kracht van zijn arm
en drijft uiteen wie zich verheven wanen,
Heersers stoot hij van hun troon
en wie gering is geeft hij aanzien.
Wie honger heeft overlaadt hij met gaven,
maar rijken stuurt hij weg met lege handen.
Hij trekt zich het lot aan van Israël, zijn dienaar,
zoals hij aan onze voorouders heeft beloofd:
hij herinnert zich zijn barmhartigheid
jegens Abraham en zijn nageslacht,
tot in eeuwigheid.'*

*Eer aan de Vader en de Zoon en de heilige Geest,
zoals het was in het begin en nu en altijd.*

Gebeden

Voorbeden na iedere intentie zingt de gemeente na het door de voorganger uitgesproken *'daarom bidden wij'*:

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp). The first staff, labeled 'CANTORIJ', features a treble clef and a single whole note on the G line (G4) with the lyrics 'Heer, ont - ferm U,'. The second staff, labeled 'ALLEN', also has a treble clef and contains two measures of music. The first measure has four quarter notes: G4, A4, B4, and G4, with lyrics 'Chris-tus ont-ferm U,'. The second measure has four quarter notes: A4, B4, G4, and F#4, with lyrics 'Heer, ont-ferm U.'.

Avondgebed

Stil gebed

Gezongen 'Onze Vader' • LB 369b

m. Willem Vogel

On - ze Va - der in de he - mel,
uw naam wor - de ge - hei - ligd,
uw ko - nink - rijk ko - me.
Uw wil geschie - de zo - als in de he - mel ook op aar - de.
Geef ons he - den ons da - ge - lijks brood.
En ver - geef ons on - ze schul - den,
zo - als ook wij on - ze schul - de - naars ver - ge - ven.
En leid ons niet in ver - zoe - king,
maar ver - los ons van de bo - ze.
Want van U is het ko - nink - rijk en de kracht en de
heer - lijk - heid in eeu - wig - heid. A - men.

(allen gaan staan)

Avondlied O zalig licht Drievuldigheid • LB 237

t. anoniem – 'O lux, beata Trinitas'
v. Jan Willem Schulte Nordholt / m. John Bishop

1 O za - lig licht, Drie - vul - dig - heid,
die één in hart en we - zen zijt,
de gro - te zon ver - zinkt in nacht,
o licht, houd in ons hart de wacht.

2. U loven w' in de dageraad,
U smeken wij des avonds laat,
geef dat ons lied uw lof verspreidt
van eeuwigheid tot eeuwigheid.

3. Aan God de Vader zij de eer,
aan God de Zoon voor immermeer,
aan God de Geest die troost en leidt
zij lof nu en te allen tijd.

Zegening

V. *Laten wij gaan in vrede:*

Cantor
De Heer schen - ke ons zijn ze - gen,

Cantorij
Hij be - wa - re ons voor onheil

en ge - lei - de ons tot eeu-wig leven. Amen. **ALLEN**

Cantorij **ALLEN**
Lo - ven wij de Heer. Wij dan - ken God!

Uitleidende muziek

Collectedoel

Muziekfonds Nicolaïkerk. Uw bijdrage wordt zeer op prijs gesteld om de muziek in de Nicolaïkerk te laten klinken, ook in de toekomst, door een gift over te maken naar het Muziekfonds van de Nicolaïkerk, rek.nr. NL64 RABO 0130 7194 98 t.n.v. Nicolaïkerk o.v.v. Muziekfonds. Dank u wel voor uw bijdrage!

De gaven worden ingezameld aan het eind van de dienst in de houten schaal bij de uitgang. Doneer bij voorkeur digitaal:

- scan de QR-code met uw telefoon
- of doneer via de [Nicolaïkerk-app](#), icoontje 'geven'.

Meezingen met de Vespercantorij?

Kijk voor meer informatie op:

https://www.nicolaïkerk.nl/vespercantorij_nicolaïkerk/

of scan de QR- code:

Agenda vespers Nicolaïkerk

- **Zondag 7 juni, 17.00 uur • koorvesper**
Voorganger: Hendrie van Maanen
Organist: Berry van Berkum
M.m.v. de Vespercantorij Nicolaïkerk o.l.v. Ko Zwanenburg
Muziek: Meine Seele erhebt den Herren (Melchior Franck)
Vater Abraham, erbarm dich mein (Andreas Raselius)

Iedere zondag kunt u in een van de kerken in de Utrechtse binnenstad een vesper of Choral Evensong bezoeken. Kijk voor de agenda op www.utrechtsevespers.nl